

Redovisning av steg ett i regeringsuppdrag Jo2005/145 – plan på hur arbetet med ett underlag för bedömning av mål, delmål och medel avseende husdjursgenetiska resurser ska läggas upp

Sverige har genom att 1993 underteckna konventionen om biologisk mångfald åtagit sig att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden till förmån för nuvarande och kommande generationer. Även de husdjursgenetiska resurserna hör till den biologiska mångfalden.

Bevarande av de husdjursgenetiska resurserna finns med som delmål fyra i miljö kvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap*. Miljö kvalitetsmålet med dess delmål är inte statistiskt, utan ska utvärderas regelbundet. Nästa utvärdering ska ske år 2009.

Många aktörer inom området husdjursgenetiska resurser anser att det råder en obalans mellan å ena sidan vilda växter och djur och å andra sidan domesticerade djur. Obalansen anses väga över till de förras fördel, d v s mer resurser satsas på att bevara den vilda floran och faunan. Av den anledningen kan vikten av de husdjursgenetiska resurserna behöva tydliggöras. Tydliggörandet kan ske genom att de mål och delmål som finns i dag förändras.

För att kunna genomföra förändringar krävs det goda beslutsgrunder. Jordbruksverkets uppdrag är att skriva en underlagsrapport i vilken dessa beslutsgrunder presenteras. Denna arbetsplan syftar till att presentera hur underlagsrapporten ska arbetas fram och vad rapporten i huvudsak ska innehålla.

Uppdraget har givits till Jordbruksverket i regeringsbeslut Jo2005/143 av den 21 januari 2005. Inför den andra fördjupade utvärderingen av arbetet med att uppnå miljö kvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap* ska Jordbruksverket med avseende på husdjursgenetiska resurser först ta fram en plan på hur arbetet med ett underlag för bedömning av mål, delmål eller medel ska läggas upp inför den fördjupade utvärderingen och sedan lägga fram en underlagsrapport i syfte att möjliggöra en bedömning av mål, delmål och medel i den fördjupade studien. Den första delen av uppdraget redovisas härmed och den andra delen ska redovisas i december 2006.

Jordbruksverkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser (Jordbruksverket avser att benämna denna grupp husdjursgenetiska rådet, men rådet är än så länge inte formellt inrättat) har haft möjlighet att yttra sig över denna arbetsplan. Flera av de synpunkter som lämnats har införlivats i redovisningen.

Mål med arbetet

Jordbruksverkets utgångspunkt är att det övergripande målet för Sverige ska vara att bevara och hållbart nyttja den genetiska variation som förekommer inom och mellan populationer och raser av domesticerade djurarter i allmänhet och nationella sådana i synnerhet. För att uppnå detta är det nödvändigt att de mål och delmål som ställs upp är ändamålsenliga, mätbara och realistiska. Åtgärderna för bevarande och hållbart nyttjande av husdjursgenetiska resurser som ska presenteras kan skilja sig åt beroende

av art, ras eller egenskap som ska bevaras/nyttjas. För att kunna föreslå åtgärder inför framtiden måste två områden beaktas:

För det första är det nödvändigt att identifiera de domesticerade djurslag och raser som har Sverige som ursprungsland eller som påverkats så mycket av svenskt avelsarbete att de särskiljer sig avsevärt från andra länders populationer av djuren ifråga, samt fastställa den bevarandegenetiska statusen för dessa.

För det andra är det nödvändigt att se tillbaka på vad som är gjort tidigare och utvärdera effekten av tidigare åtgärder.

Avgränsning avseende arter och raser

De husdjursgenetiska resurser som kommer att behandlas är domesticerade djur som har Sverige som ursprungsland eller som påverkats avsevärt av svensk avel. I vissa fall kan diskussionen om bevarande och hållbart nyttjande ha sin utgångspunkt i egenskaper istället för raser. Som exempel på en sådan egenskap kan nämnas ryall, som kan förekomma hos flera raser av får och där ryan i sig är en viktig produkt oavsett om den kommer från ett ryafår eller ett roslagsfår. Djur som hålls för vetenskapliga ändamål samt merparten av vilda djur som hålls som livsmedelsproducerande djur (hägnat vilt) omfattas inte av underlagsrapporten, inte heller exotiska djur som hålls för sällskap eller hobby.

Jordbruksverket har tidigare redovisat vilka inhemska arter och raser som enligt verket är sårbara eller utrotningshotade. I aktionsplanen, som Jordbruksverket tog fram 1995, för bevarande och hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden lämnas ren, fisk och farmade djur för pälsproduktion utanför de husdjursgenetiska resurser för vilka aktionsplaner tagits fram. Aktionsplanerna omfattade endast inhemska livsmedelsproducerande djur.

Den 7 juli 1999 lämnade Jordbruksverket förslag till regeringen angående vilka djurslag som bör betraktas som livsmedelsproducerande djur och vilka djurslag som bör omfattas av verkets ansvar för bevarande av hotade raser. Jordbruksverket föreslog då att hotade djurslag och raser av nyttodjur (ej livsmedelsproducerande) bör stå under observation av Jordbruksverket. I praktiken innebar detta att verket skulle hålla sig underrättat om rasernas utveckling i fråga om antalet individer och om avelsintensiteten inom respektive ras. För avelsarbetet med odlad fisk ansåg Jordbruksverket att ansvaret skulle ligga kvar på Fiskeriverket.

Jordbruksverket anser idag att det kan finnas skäl till att omvärdera flera av nämnda djurslags och rasers status och Sveriges ansvar för deras bevarande och/eller hållbara nyttjande. Jordbruksverket anser även idag att Fiskeriverket bör ansvara för de vattenlevande djuren, men att dessa ändå bör beröras i underlagsrapporten.

Tillsammans med Jordbruksverkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser och i vissa fall rasföreningar, andra organisationer och myndigheter ska en förteckning över inhemska domesticerade djurslag och raser upprättas. För att det ska vara möjligt måste ett antal styrande kriterier för vad som ska krävas för att en husdjursart eller ras ska betraktas som inhemsk ställas upp. En sådan kriterielista gör också att framtida revideringar av förteckningen sker efter samma förutsättningar som använts vid det

grundläggande arbetet. Kriterierna ska tas fram i samråd med referensgruppen för husdjursgenetiska resurser.

En översikt över tänkbara avgränsningar avseende djurslag och raser som miljömålet ska omfatta finns i bilaga ett. För varje djurslag och ras som slutligen tas upp i förteckningen ska en skriftlig motivering finnas som förklaring till varför arten/rasen finns med på listan. I den skriftliga motiveringen ska bland annat husdjursrasens genetiska bredd och historik i Sverige beskrivas.

Husdjurens bevarandegenetiska status

När de arter och raser som ska omfattas av underlagsrapporten har identifierats måste de enskilda arterna och rasernas status fastställas. Jordbruksverket avser att genomföra denna kartläggning i samråd med referensgruppen för husdjursgenetiska resurser, samt med berörda föreningar och organisationer.

Detta arbete är en absolut förutsättning för att lämpliga åtgärder ska kunna föreslås och för att rimliga delmål ska kunna sättas upp för respektive husdjurart/ras. Förutsättningarna att beskriva djurens status skiljer sig emellertid åt mellan djurslagen och detaljnivån med vilken statusen för respektive art/ras beskrivs kommer att variera.

Det som är önskvärt att kartlägga är exempelvis:

- Antal djur och fördelningen mellan hondjur, handjur, kastrater och ungdjur.
- Antal hon- respektive handjur i avel.
- Antal avkommor per år.
- Kartläggning av genetisk status så långt det är möjligt. Om en mer omfattande beskrivning är svår att utföra kan i alla fall förekomsten av viktiga exteriöra variationer, såsom ullfärg eller ullkvalitet, beskrivas.
- Besättningsstruktur.
- Nuvarande användning.
- Förekomst av register och/eller stambok.
- Nyttjande av dataprogram för släktskapsanalys i avelsarbetet.
- Antal anslutna till härstamningskontroll eller genbank och uppskattning av antal djur av rasen utanför härstamningskontroll och genbank.
- Antal anslutna till djurhälsoprogram
- Antal anslutna till produktionskontroll
- Förekomst av plan- och riktlinjer och innebörden av dessa.
- Förekomst av avelsplan med åtgärdsprogram och innebörden av dessa.
- Förekomst av artificiell insemination (AI) och embryotransfer (ET).
- Rasföreningarnas arbete med rasen.

Utvärdering av tidigare åtgärder

De åtgärder som hittills vidtagits har till viss del varierat beroende av om det har handlat om en produktionsras eller en hotad ras och detta kommer också att återspegla redovisningen i underlagsrapporten

För de hotade raserna är spermasamling, ekonomiskt stöd till informationsinsatser och miljöersättning för bevarande av utrotningshotade husdjursraser tre viktiga åtgärder vars betydelse ska följas upp. För de hotade raser där det är möjligt att delta i djurhälsoprogram kan betydelsen av denna också beskrivas. Med de rasbevarande föreningarnas hjälp ska även andra viktiga åtgärder och projekt, som exempelvis bedrivits i WWF:s regi, belysas. Utvärderingen ska beskriva i vilken utsträckning vidtagna åtgärder har bidragit till att öka antalet individer av dessa raser, samt bevara eller öka den genetiska mångfalden inom rasen.

För produktionsraserna har Jordbruksverket kunnat följa utvecklingen via plan- och riktlinjer, avelskontroller och avelsvärderingar, produktionskontroller och djurhälsoprogram. Ur redan redovisat material går det därför att sammanfatta eventuella förändringar den senaste tioårsperioden.

Hot mot bevarande och hållbart nyttjande

De hot som kan identifieras ska redovisas djurslagsvis. Hoten kan vara både på kort och på lång sikt. På kort sikt kan exempelvis antalet ardennerhingstar i avel minska avsevärt som en följd av att äldre hingsthållare pensionerar sig och ingen tar vid deras arbete. Ett hot på lång sikt kan vara minskad genetisk variation inom respektive art/ras. En del hot är mycket specifika, såsom att nedläggning av travbanor i norra delen i Sverige kan påverka den kallblodiga travaren negativt, medan andra hot är av mer generell karaktär, exempelvis att för få handjur används i aveln. Ett gemensamt hot för djur i små populationer är sjukdomar och andra katastrofer som leder till att djur dör, men detta behandlas av Jordbruksverket i ett annat regeringsuppdrag.

Mot bakgrund av hotens skiftande karaktär kräver denna del av arbetet en tät kontakt med de rasbevarande föreningarna och avelsorganisationerna. För varje art eller ras kommer de mest framträdande hoten på kort respektive lång sikt att redovisas.

Möjligheter för bevarande och uthålligt nyttjande

Även denna del av arbetet måste redovisas djurslagsvis och i samarbete med berörda rasföreningar och avelsorganisationer. Möjligheterna för att bevara och/eller hållbart nyttja de aktuella djuren kan dels påverkas av åtgärder som redan är i bruk, men det finns en uppsjö av andra möjligheter som också kan vara av betydelse. Friluftsmuseers och djurparkers roll kan kanske stärkas i bevarandearbetet av hotade raser. Svenskt och nordiskt avelsarbete kan kanske lanseras bättre för att möta trycket från internationaliseringen av aveln.

Lagstiftning som kan påverka utvecklingen

Möjligheten att bevara och/eller hållbart nyttja våra husdjur påverkas av många regelverk. Det behövs därför en genomgång av olika regelverk för att visa på de svårigheter för bevarandearbetet eller för den uthålliga aveln som finns. Vissa regelverk kan behöva ändras. Det är inte rimligt att inom ramen för detta uppdrag utvärdera hur ett sådant arbete ska gå till och vilka konsekvenser det kan få. Syftet är

snarare att fästa uppmärksamheten på vilka regelverk som motverkar eller försvårar bevarandearbete och hållbart nyttjande.

Formulering av nya mål och delmål samt förslag på åtgärder

Utifrån analyserna av husdjurens status, hoten mot dem och möjligheterna för dem, samt utfall av tidigare åtgärder ska behovet av att ändra formuleringen av målet utvärderas. Idag lyder målet, som är ett delmål under *Ett rikt odlingslandskap*: Senast år 2010 ska det nationella programmet för växtgenetiska resurser vara utbyggt, och det ska finnas ett tillräckligt antal individer för att långsiktigt säkerställa bevarandet av inhemska husdjursraser i Sverige.

Delmål för arbetet med bevarande och hållbart nyttjande av husdjursgenetiska resurser fram till år 2020 ska fastställas. För varje delmål ska mätbara indikatorer tas fram. Det är viktigt att både delmål och indikatorer är lätta och tydliga, samt väl anpassade till de aktuella arterna och raserna.

När mål och delmål föreslagits måste även förslag på lämpliga åtgärder för att uppnå målen och delmålen presenteras. De föreslagna åtgärderna ska kostnadsuppskattas och de förväntade konsekvenserna av dem ska redovisas, d v s Jordbruksverket ska förklara varför de föreslagna åtgärderna kan medverka till att uppnå målet.

Samarbetspartners

Jordbruksverket kommer under arbetets gång att ta hjälp av flera andra aktörer. Jordbruksverkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser, rasföreningar, avels- och branschorganisationer, andra myndigheter m fl som har kännedom om våra svenska husdjur kommer dels att konsulteras under arbetets gång och dels att fungera som remissinstanser. Kontakten kommer huvudsakligen att ske via brev och e-post, men med referensgruppen för husdjursgenetiska resurser kommer även minst en fysisk träff att utnyttjas som konsultationstillfälle. I bilaga två är huvuddelen av samarbetspartners/remissinstanser uppräknade, men fler kan tillkomma.

Tidsplan

I bilaga tre redovisas olika moment i steg två och tider för när dessa ska genomföras. Observera att flera moment kommer att pågå samtidigt. Anledningen härtill är att vissa moment är starkt beroende av samarbete med andra aktörer, varav flertalet på ideell basis. Att till exempel beskriva statusen för ett djur vars intressen huvudsakligen bevakas av en ideell förening utan anställd personal måste få ta tid. När det gäller avgränsningen avseende arter och raser måste tillräckligt faktaunderlag hämtas in för att husdjuren ska föras in på listan.

Avgränsning av arter och raser, bilaga 1

Vid två tidigare tillfällen, år 1995 respektive år 1999, har Jordbruksverket listat de svenska husdjursraser som verket bedömt som sårbara eller utrotningshotade. I bevarandelistorna har Jordbruksverket delat upp raserna dels i en lista med svenska raser som förts upp på EU:s lista över hotade raser och dels en lista kallad nationellt bevarande. De hotade raser som förts till EU:s lista är berättigade till miljöersättning för bevarande av utrotningshotade husdjursraser, medan raserna i listan över nationellt bevarande är begränsade till nationella åtgärder. Sist i denna bilaga finns dessa listor återgivna.

I underlagsrapporten måste även andra svenska husdjursarter och raser än de hotade behandlas. Det finns ett flertal husdjursarter eller raser som är eller har varit viktiga livsmedelsproducerande djur eller nyttodjur med lång historia i Sverige. Inom ramen för detta regeringsuppdrag är det därför nödvändigt att upprätta en förteckning över vilka husdjursarter och raser som ska betraktas som inhemska.

I den djurslagsvisa redogörelsen nedan presenteras de arter och raser som redan omfattas av bevarandeåtgärder, som bevakas eller vars status bör klargöras i arbetet med underlagsrapporten. Den slutliga förteckningen över de domesticerade djur som Sverige ska bevara och/eller hållbart nyttja kommer att innehålla såväl hotade djur som vanliga produktionsraser som uppfyller kriterierna. Listan kan dock aldrig vara statisk, utan måste uppdateras regelbundet.

Ankor

Sverige har nationellt bevarandeansvar för svensk gul anka, svensk blå anka, blekingeanka och svensk myskanka.

Bin

Sverige har nationellt bevarandeansvar för det nordiska biet, *Apis mellifera mellifera*.

Duvor

Sverige har inte åtagit sig något bevarandeansvar för några duvraser. Raserna svensk tumlett, göteborgstumlare och svensk kråsduva bör utvärderas i underlagsrapporten.

Fisk och andra vattendjur

Flera arter av vattenlevande djur odlas i Sverige, även om odlingen av regnbåge dominerar. Vid odling av matfisk finns hela livscykeln i odling. Sättfiskodling är odling för utsättning. Sättfisken ska ha en genetisk variation som är så lik den vilda populationen som möjligt. Matfisken kan utgöra föremål för avelsprogram som tar hänsyn till annat än den vilda populationen, ex produktionsegenskaper. Regnbåge kan inte reproducera sig i svenska vatten.

De arter som odlas, både sätt- och matfisk och övriga, är atlantlax, havsöring, insjööring (flera stammar), harr, sik, regnbåge, röding, rödingkorsning, bäcköring, ål, gös, karp, koikarp, flodkräfta, signalkräfta, blåmussla och ostron. Matfisken, kräftorna, musslorna och ostronen bör omfattas av underlagsrapporten. Fiskeriverket bör ta ansvaret för det fortsatta arbetet med de vattenlevande djuren.

Får

De svenska fårraser som finns upptagna på EU: s lista över utrotningshotade husdjur är gutefår, ryafår, finullsfår och allmogefår. Till allmogefåren räknas skogsfår, dala pälsfår och roslagsfår och skogsfåren delas i sin tur in i Åsenfår, Helsingefår, Värmlandsfår, Svärdsjöfår och Gestrikefår. Nationellt bevarandeansvar finns för pälsfår. Jordbruksverkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser bör konsulteras om Leicester, som importerades redan år 1760, och Shropshire, som importerades 1882, ska omfattas av underlagsrapporten.

Getter

De getraser som finns på EU: s lista är svensk lantrasget, göingeget och jämtget. Utöver dessa bör lappget omfattas av underlagsrapporten.

Gäss

Sverige har nationellt bevarandeansvar för skånegås och ölandsgås.

Hundar

Det har framförts önskemål att Jordbruksverket ska lista vissa svenska hundraser som är utrotningshotade. Hittills har Jordbruksverket endast bevakat gotlandsstövare och västgötaspets, men ingen av raserna har varit föremål för något statligt stöd i bevarandearbetet. Varje land har rasansvar för sina inhemska raser. Av den anledningen föreslås samtliga svenska hundraser ingå i underlagsrapporten. Det innebär drever, dansk/svensk gårdshund, gotlandsstövare, hamiltonstövare, hälleforshund, västgötaspets, svensk vit älghund, svensk lapphund, schillerstövare, smålandsstövare, norrbottenspets och jämthund. Jordbruksverkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser ska tillfrågas om även samojedhunden och hedehunden ska omfattas av underlagsrapporten. När det gäller samojeden delar Sverige via Svenska Kennelklubben rasansvaret med ett annat land och som ursprungsland anges Nord-Ryssland och Sibirien och som hemland Norden. Hedehunden är en älghund som inte erkänts som ras enligt Svenska Kennelklubben, men som lär ha funnits i landet cirka 75 år.

Hästar

På nationell nivå har Sverige betraktat svensk ardenner, nordsvensk häst och gotlandsruss som hotade raser. Den nordsvenska hästen delades 1966 upp i två varianter, dels nordsvensk brukshäst och dels kallblodstravare. Det är endast brukshästen som hittills varit föremål för bevarandeåtgärder.

Utöver gotlandsruss, nordsvensk brukshäst och svensk ardenner bör kallblodstravaren ingå i underlagsrapporten. Jordbruksverkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser bör konsulteras om svenskt halvblod, svensk ridponny och varmblodig travare också ska omfattas av rapporten.

Höns

Sverige har nationellt bevarandeansvar för skånsk blommehöna, åsbohöna, gotlandshöna, ölandshöna, hedemorahöna, orusthöna, bohuslän-dals svarthöna, gammalsvensk dvärghöna och öländsk dvärghöna. Kindahönan anses av lanthönsklubben vara en svensk lantrashöna. Aveln för värphöns och slaktkyckling har i stort sett upphört i Sverige. Lantbruksuniversitetet har bedrivit avel på den så kallade svenskhönan, en höna som ska kunna producera bra på inhemska foderråvaror. Svenskhönan för en tynande tillvaro, trots sin potential. Leghorn, ursprungligen från Italien har haft stor betydelse för svensk livsmedelsproduktion och var en ledande värpras från början av 1900 till 1960-talet då hybriderna tog vid. Sussex, Wyandotte, Minorca och Hamburger har andra ursprungsland än Sverige, men har funnits och använts i landet sedan slutet av 1800-talet. Kindahönan bör tas med i underlagsrapporten. Jordbruks-verkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser

bör konsulteras om svenskhönan, leghorn, sussex, wyandotte, minorcka och hamburger också ska omfattas av rapporten.

Iller

Tamillrar är inte av svenskt ursprung, men har traditionellt använts vid kaninjakt. Bör omfattas av rapporten.

Kaniner

Nationellt bevarandeansvar finns för gotlandskanin och svensk pälskanin. En relativt oblandad grupp kaniner har påträffats i Mellerud, men i nuläget har inte Jordbruksverket för avsikt att betrakta dessa som en egen ras eller som en rest av lantraskaninerna, utan avvaktar föreningen gotlandskaninens agerande avseende dessa kaniner.

Katt

För djurslaget katt ansåg Jordbruksverket 1999 att inga raser med svenskt ursprung finns. Rådet anser att huskatten bör omfattas av underlagsrapporten. European har funnits i landet sedan 400-talet. Huskatt och europé bör omfattas av underlagsrapporten.

Nötkreatur

De svenska nötkreatursraser som finns upptagna på EU: s lista över utrotningshotade husdjur är fjällko, rödkulla och allmogekor. Till allmogekorna räknas väneko, ringamålako, bohuskulla samt fjällnära kor. Redan i aktionsplanen 1995 listade Jordbruksverket gamla stammar av SLB och SRB bland hotade husdjur med nationellt bevarandeansvar. Underlagsrapporten bör även omfatta svensk jerseyras, SKB och moderna stammar av SRB och SLB.

Farmade djur för pälsproduktion

Idag farmas mink, chinchilla och kanin. Hittills har Sverige inte åtagit sig bevarandeansvar för några pälsdjur. Mink har farmats sedan 1928 och avelsarbete har skett i Sverige. Minken bör omfattas av underlagsrapporten.

Svin

Linderödssvin finns med på EU: s lista över hotade svenska husdjursraser. Eftersom avelsstrukturen på svinområdet går mot en utökad internationalisering bör produktionsraserna svensk lantras och svensk yorkshire omfattas av underlagsrapporten. Hampshire och Duroc importerades på 1970-talet. Med tanke på den avelsinriktningen som funnits inom svensk hampshire bör Jordbruksverkets husdjursgenetiska råd konsulteras om även denna ska omfattas av rapporten.

Tamren

1999 ansåg Jordbruksverket att renen inte är en svensk ursprunglig ras. Hållningen då var att även om verkets ansvar för den biologiska mångfalden inom husdjursområdet även omfattar produktionsraserna, så är renpopulationen från storlekssynpunkt inte någon hotad ras som kräver särskilda bevarandeåtgärder. Jordbruksverkets

referensgrupp för husdjursgenetiska resurser har framfört synpunkten att renen är en av landets mest oförädlade lantraser. Renen bör tas med i underlagsrapporten.

Remissinstanser och organisationer vars kompetens kan behöva efterfrågas i arbetet med att ta fram en underlagsrapport i enlighet med regeringsuppdrag Jo 2005/143, bilaga 2

Bin

Föreningen NordBi
Sveriges Biodlares Riksförbund
Biodlingsföretagarna

Fjäderfä

SFS Svenska Ägg
Svenska Duvavelsföreningen
Svensk Fågel
Svenska Göteborgstumlareklubben
Svenska Kråsduveklubben
Svenska Lanthönsklubben
Sveriges Rasfjäderfäförbund
Svenska Tumlettklubben

Får

Föreningen Gutefåret
Föreningen Svenska Allmogefår
Rasföreningen Gotlandsfår
Ryaklubben
Svenska Finullsföreningen
Svenska Fåravelsförbundet
Svenska Leicesterföreningen
(Shropshirefåren tycks sakna rasförening i Sverige)

Getter

Angoragetgruppen (eventuellt, men sannolikt inte)
Föreningen Allmogegeten
Getavelsförbundet
Jämtlands semin och bockavelsförening

Nötkreatur

Avelsföreningen för Svensk Kullig boskap
Avelsföreningen för Svensk Låglandsboskap
Avelsföreningen för Svensk Röd och vit Boskap
Föreningen Allmogekon
Skånesemin

Svensk Avel
Svensk Fjällrasavel
Svensk Mjök AB
Sveriges Jerseyförening
Sveriges Rödkulleförening

Hundar

Gotlandsstövareföreningen
Hälleforshundklubben
Kontaktperson för hedehunden
Rasklubben för dansk/svensk gårdshund
Samojedringen
Specialklubben för skällande fågelhundar
Specialklubben för Västgötaskets
Svenska Dreverklubben
Svenska Hamiltonstövareföreningen
Svenska Hundklubben
Svenska Jämthundklubben
Svenska Kennelklubben
Svenska Lapphundklubben
Svenska Polarhundklubbens samojedsektion
Svenska Schillerstövareföreningen
Svenska Smålandsstövareföreningen
Svenska vita älghundklubben
Svenska Stövarklubben
Svenska älghundklubben

Hästar

Avelsföreningen för Svenska Ardennerhästen
Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Hästen (eventuellt)
Avelsföreningen Svensk Ridponny (eventuellt)
Föreningen Nordsvenska Hästen
Svenska Hästavelsförbundet
Svenska Ponnyavelsförbundet
Svenska Russavelsföreningen
Svenska Travsportens Centralförbund
Travskolan Wången

Illrar

Svenska Tamillerförbundet (eventuellt)

Kaniner

Föreningen Gotlandskaninen
Föreningen Svensk Pälskanin
Sveriges Kaninavelsföreningars Riksförbund

Katter

Européringen
Huskattringen
Sveriges Kattklubbars Riksförbund

Pälsdjur

Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund (eventuellt)

Svin

Föreningen Landtsvinet
Quality Genetics
Svenska Avelspoolen
Sveriges Grisproducenter

Övriga

Centrum för biologisk mångfald
Centrum för uthålligt lantbruk
Enheten för renskötsel, SLU (eventuellt)
Fiskeriverket
Fiskhälsan
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Föreningen Sveriges Småbrukare
Gävleborgs Fäbodförening
Hushållningsskapens förbund
Institutionen för biologisk grundutbildning, Uppsala Universitet
Institutionen för husdjursgenetik, SLU
Jordbruksverkets referensgrupp (kallat husdjursgenetiska rådet) för frågor om husdjursgenetiska resurser.
Kungliga skogs- och lantbruksakademien
Lantbrukarnas Riksförbund
Lantrasforum via kontaktperson Anders Lekander
Länsstyrelserna
Naturbruksskolornas förening
Naturhistoriska museers samarbetsorganisation
Naturvårdsverket
Nordisk Genbank Husdjurs djurartsgrupper för djurslagen svin, nötkreatur, får och getter, häst samt fjäderfä och kaniner.
Nordisk Genbank Husdjurs informationsgrupp
Svenska Djurhälsovården
Svenska Djurparksföreningen
Svenska Naturskyddsföreningen
Sveriges kommuner och landsting
Sveriges Veterinärförbund
Vetenskapliga rådet för biologisk mångfald
Världsnaturfonden
Zoologiska institutionen, avdelningen för populationsgenetik, Stockholms Universitet

Övergripande tidsplan, bilaga 3

Moment	Innebörd	Tid	Kommentar
1	Avgränsning avseende arter och raser. Momentet är tänkt att resultera i en lista över de arter och raser Sverige har bevarandeansvar för. Skriftliga motiveringar ska tas fram för djuren på listan.	Påbörjat, bör vara klart i maj 2006	Att en art eller ras tas upp på listan innebär inte automatiskt att djuret ifråga blir aktuellt för specifika bevarandeåtgärder.
2	Beskrivning av de aktuella husdjurens status, ex antal, Ne, inavelsgrad, avelsprogram, djurhälsoprogram mm	Påbörjat, bör vara klart i juni 2006	För vissa husdjur finns populationsgenetiska studier, för andra finns gedigen dokumentation på individnivå sedan lång tid tillbaka och för ytterligare husdjur är möjligheterna att ta fram fakta om populationen begränsade. Underlagsrapporten avser att sammanställa befintligt material, inte att initiera egna studier.
3	Definition av viktiga begrepp	Påbörjat, klart oktober 2005	Nödvändigt för förståelse av rapporten.
4	Beskrivning av nuvarande mål och delmål för husdjursgenetiska resurser.	Påbörjat, klart oktober 2005	Nödvändig bakgrund för uppdraget.
5	Träff med Jordbruksverkets referensgrupp för husdjursgenetiska resurser	3 november 2005	
6	Redogörelse för de åtgärder som funnits för att uppnå mål och delmål och resultatet av dessa åtgärder.	Påbörjat, klart december 2005	MUTRO, spermasamling, KULM-medelsanvändning, statistik över rasers utveckling mm
7	Hearing följt av ett möte med referensgruppen för husdjursgenetiska resurser	Slutet av april-början av maj	
8	Kartlägga hot mot bevarande och/eller hållbart nyttjande	Januari-juni 2006	Djurslagsvis redovisning

9	Kartlägga möjligheter för bevarande och hållbart nyttjande	Januari-juni 2006	Djurslagsvis redovisning
10	Lagstiftning som kan påverka utvecklingen	Februari - mars 2006	Ex kommande miljö- och landsbygdsprogram, epizootilagstiftning, livsmedelslagstiftning mm
11	Hur arbetar andra länder med frågan?	Februari - mars 2006	Goda ideér och framgångsrika koncept kanske kan komma till användning i Sverige. Avsnittet får inte bli för omfattande, utan ska mest tjänstgöra som en idébank.
12	Inhämta externa synpunkter på punkterna 1-4, 6, 8 - 10 samt fråga vad som är prioriterat	Juni-augusti 2006	När utkast till text är klart bör alla som bidragit få ta del av den. Texten skickas ut i slutet av juni. Olika saker är viktiga för olika djurslag, varför både rasföreningar och andra aktörer ska erbjudas en möjlighet att komma med synpunkter. Obs att det inte är frågan om en regelrätt remiss utan mer en underhandskontakt!
13	Formulering av mål, delmål och åtgärder utifrån dagens kunskapsläge. Föreslå åtgärder för de djur vars status är dåligt utredd.	Klart september 2006	Arbetet med detta kommer att påbörjas allt eftersom punkterna 1, 2, 7 och 8 färdigställts för djurslagen ifråga.
14	Kostnadsberäkna föreslagna åtgärder.	Klart september 2006	Arbetet med detta påbörjas så snart lämpliga förslag till åtgärder formulerats för ett djurslag.
15	Remittera underlagsrapporten	Under oktober månad	Remissen ska skickas ut vecka 40 och synpunkter kan lämnas t o m 27 oktober 2006
16	Remissammanställning och bearbetning av resultaten	Klart vecka 47, 2006	
17	Presentation av underlagsrapporten	December 2006	

